

SZABADSÁG

A MISKOLCZI FÜGGETLENSÉGI ÉS NEGYVENNYOLCZAS PÁRT KÖZLÖNYE.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Széchenyi-utca 45-ik szám. SZELENYI és TÁRSA nyomdája.
A lap megjelen minden szerdán és szombaton.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
RUTKAY MENYHÉRT.

ELŐFIZETÉSI DIJ:
Egész évre 10 kor. Félévre 5 kor. Negyed évre 2.50 kor.
Egyes szám ára 14 fill.

Magyar kereskedők és a magyar ipar.

— Három czikk. —

III.

A hihetlenséggel határos az a kapzsiság, melylyel az osztrákok bennünket minden, de minden téren fosztogatnak. Nem elég, hogy a császárt a kvótakérdésben a maguk részére nyerték és velünk fizettetik a saját belviszályuknak a hadisarczat; nem elég, hogy a közös hadsereg ellátását, ruházását ők eszközlik; nem elég, hogy gyáraik hazánk kisiparát tönkre tették, gyáriparát kifejlődni nem engedik, hazánkat vagyoniilag kiszípolyozták, hanem midezeken tetejében *olyan súlyos adót vetnek a felemelt kartelekkel a magyar fogyasztó közönségre, mely jóval súlyosabb a kvótánál s mely még jobban tönkre teszi hazánkat vagyoniilag, mint minden egyéb, a mit ők a mi vesztünkre kitaláltak.*

Olyan adó ez a kartel, a melyet az osztrák gyárosok közmegegyezéssel vetnek ki ránk, mely ellen semmit se tehet maga az országgyűlés sem, mely ellen nincsen apelláta. Nem védhet az ellen bennünket semmi, csak a magyar ipar létesülése.

Az osztrák esernyő-gyárosok kartelekben legközelebb felemelték az árakat és ez nekünk évi egy millió forintunkba kerül. A cukor kartel megalkotása óta a cukor ára métermázsánsként 7—8 frrtal emelkedett, akkor, mikor a kiviteli premiumokkal a közös vámterületről kivitt cukrot annyira olcsóvá tették a *külföldön, hogy Angliában disznót hizlalnak vele*, India pedig feljajdul a miatt, hogy az Osztrák-Magyar monarchiából kivitt cukor annyira lenyomta az árakat, hogy a cukorgyártást ott (a cukornád hazájában!) majdnem lehetlenné teszi. Igen, mi fizetjük itthon méreg drágán a cukrot a kartell miatt, s ráfizetünk a premiummal, hogy a külföld olcsón kaphassa. Az ember esze megáll ezen a hallatlan bornirtságon. Mert az csak érthető volna, ha egy állam ráfizet egy iparczikre azért, hogy a lakói számára olcsóvá tegye; de hogy a külföldiek számára tegye azt az iparcziket olcsóvá? Ez már igazán nevetséges. Hisz ez a kiviteli premium többet kivesz az ország zsebéből, mint a menynyi haszna van a cukortermelésből a gazdáknak.

Mint igen jellemző dolgot megemlítem, hogy Miskolcson számtalan fű-

szerkereskedés van, hol csupán osztrák cukrot tartanak, daczára a szerencsi cukorgyár közelségének.

A petróleum kartellel évenként öt millió forintot, a stearin gyertya kartellel egy millió forintot huznak ki az osztrákok jogtalanul a mi zsebünkől. A börgyárosok és vasgyárosok már kimondták, hogy ők is kartelbe lépnek, hogy egy pár millió forinttal többet zsarolhassanak hazánkból.

Meddig tűröd ezt azt az állapotot, jó magyarom? Ha van házi eszed, tovább egy perczig sem. A kabátodból és az ingedből az osztrák már kivetkőztetett, de ez neki nem elég: most, hogy nincsen már egyebed, a bőrdetet kéri. Lehetetlen, hogy még ezt is ellenállás nélkül odaadd neki!

Kereskedőnek, vevő közönségnek az érdekei egyaránt azt kívánják, hogy szabaduljunk az osztrákoktól, mert ők azok a mi közgazdaságunkon, a mi a fagyöngy az élőfákon, a cserebogár a falevelen, a philloxera a szőlőgyökereken. Vagyoniilag elsorvadunk, ha nem védekezünk ellenök. Már is mutatkoznak ennek csalhatatlan jelei, mert ha már abban a Torontálban sem tudja a nép az adóját megfizetni, melyet a múlt század elején Európa éléstáranak neveztek; ha 7 millió forint fel nem hajtható földadót kellett leírni *mint behajthatatlant*, ha az adóért elárverezett földekért nem folyt be *az az adóhátralék (!) sem, melyért azokat elárverezték*: ez már csakugyan a vég kezdete. S hogy a kereskedők is megérzik az osztrák szípolyozás következtében beállott nagymérvű elszegényedést, ezt legjobban bizonyítja az, hogy pang az üzletük, tele van a hitelkönyvük, de üres a kasszájuk s hovatovább mind nehezebben tudnak eleget tenni hitelezőiknek. Nem egészen egy hónap alatt *6 csődeset* esik Miskolcra, a mi eléggé illusztrálja az itteni kereskedők vigasztalan helyzetét. Ha most, a legfőbb vásárlási idényben ennyi a bukás, mennyi lesz majd a holt idényben? Hisz ha ilyen arányban haladunk, egy év alatt 70 kereskedőnek kell elbukni egymagában ebben a városban! S mi lesz a sok bukás következménye? Az, hogy az osztrák hitelezők bizalma a magyar kereskedőkben teljesen megrendül, *árúikat a nagyobb kockázat miatt drágábban adják, a minek természetes következménye lesz, hogy a vevő közönség pénzzel vásárló része még jobban elfordul a ma-*

gyar kereskedőtől s tetejében a bizalmatlan hitelezők olyan zaklatásnak teszik ki a magyar boltost, a pánik miatt annyira szorítják a fizelésre, hogy teljes lehetlenné teszik az existenciáját.

Többször mondtam és ismételtam, hogy minden bajainknak egyedüli kuforrása az általános elszegényedés. Elszegényedünk azért, mert nincsen iparunk vagy ha van, nem pártoljuk és pénzünket iparczikkekért kiküldjük Ausztriába, mely ugy elnyeli, mint a Szahara homokja az esőcseppeket.

Ha Irland sorsára jutni nem akarunk, ipart kell teremtenünk. Ha ipart akarunk teremteni, pártolni kell a honi gyárat és a honi gyártmányt, hogy legyen annak vevő közönsége. Ez első sorban a magyar kereskedők kötelessége volna, mert hisz az általános elszegényedés következményei őket érintik a legközvetlenebbül. Nem sovinizmusból, de a saját jól felfogott érdekükben kellene nekik a magyar ipart pártolni.

Őszintén megvallom, hogy a magyar kereskedőktől nem sokat várok, mert hiszen eddig is csak rajtuk mult, hogy a magyar iparczikkeket nem pártolták. Ezután se lesznek ők jobbak, ha a közönség rá nem kényszeríti őket. Ők kozmopoliták, kiknek jelszava pecunia non olet: a pénznek nincs szaga. Ugyis van, mert közeledik az idő, mikor tényleg hasztalan szagolnak utána. Ők ismerik a pénz értékét és tudják mi az *egyéni haszon*, de nem tudnak oda emelkedni, hogy van a világon közhaszon is s ez a közhaszon többet ér az egyéni haszonnál, mert hiszen magába foglalja amazt. Mert hiszen ha mindenki boldog, akkor én is boldog vagyok. Ők a pénznek csak az egyénre, de nem a nemzet egészére gyakorolt hatását ismerik, ezért begubózzák magukat kicsinyes önzésükbe, mint a selyemhernyó a selyem szálakba. Nem! A magyar kereskedőkben sokkal kevesebb a sovinizmus, hogy sem tőlük valami üdvös mozgalom kezdeményezését várni lehetne.

Kimondom nyíltan: a közönségnek kell sorompóba lépni a honi ipar védelmére: a közönségnek kell kényszeríteni a mi kereskedőinket arra, hogy a magyar ipart pártolják. *Egyetlet kell teremteni a honi ipar védelmére, itt Miskolcson és Borsodmegyében. Ki kell mondani, hogy az olyan kereskedőt, a ki a honi ipar fölött elnyit ad a külföldinek, egyszerűen nem pártoljuk.* Eljen meg ő az osztrákos hajlamaival ugy

a hogy tud, nekünk semmi közünk az ilyen hazafiatalan népséghez, *a zsebét kell sújtani a kereskedőnek, mert neki ez az egyetlen érzékeny oldala.* Igen, a zsebükért, kénytelenségből, meglátjátok még a honi ipar pártolására is ráfanyarodnak.

De hát, hogy tudjuk meg azt, hogy melyik kereskedő pártolja a honi ipart? Igen egyszerűen. Mindenek előtt alakítunk egy helybeli iparpártoló egyletet. Nem olyant, a melyeknek van diszelnöke, elnöke, alelnöke és tiszteletbeli elnöke, szóval nem olyant, a melynek létjogosultsága és tevékenysége csupán címekre és fizetésre szorítkozik. Mellőzük az olyan embereket, a kik egy órai nyugalmat sem áldoznak fel a magyar ipar pártolásáért. Alakitunk minél kevesebb cifra czímmel egy mozgékony, tevékeny egyletet, olyant, mint a burhadsereg, a hol minden közkatonának több esze van, mint sok európai generálisnak.

Ez az egylet felszólítja a magyar gyárosokat, hogy tudassák vele azoknak a miskolci és borsodmegyei kereskedők neveit, a kik tőlük vásároltak. Tudassák a vásárolt összeg mennyiségét is. Így aztán mi vevők tisztában leszünk azzal, hogy vásárolni kihez menjünk, *de azzal is, hogy kihez ne menjünk.*

Fel hát, Miskolcz város és Borsodmegye lelkes lakossága, alapítsunk magyar iparpártoló egyletet és forrjunk össze mindnyájan a hazának szent szeretetének a közügy szolgálatában. Fogjanak kezét a politikai ellenfelek egymással és béküljünk ki ezen a szent és semleges téren. Mert tovább is túrni az osztrák közgazdaságnak fölöttünk való zsarnokoskodását — bocsánat a kifejezésért — több mint egyszerű esztelenség: ez már a nemzet érdekeinek tudatos elárulása. Ki kényszeríthet bennünket arra, hogy a saját pénzünket a hazából kidobjuk, hogy érdekeinket a

saját pénzünkkel eláruljuk! Senki. Ha az önálló vámterület felállítását nem engedik is, de nincs az a földi hatalom, mely megtilthassa nekünk a honi ipar pártolását, ha lelkünket e szent célokért szilárdassággal felfegyverezzük.

Jól tudom én, hogy a meginduló mozgalom kezdetben kis méretű lesz, mert hiszen a nagy tömeg egy része hazafiatalan és közönyös, mert mindenkire nem is számítunk. Hagyjuk és szánjuk azokat, a kiknek szívét és gondolkodását az önzés végkép bekérgezte, kik eszményi célokért nem lelkesednek soha. Elvégre ez is izlés dolga és ki tehet róla, ha a disznó többre becsül egy véka kukoriczát, mint egy véka gyémántot? Azokhoz intézzük mi felszólításunkat, a kiknek szívében él valami a próféták szent lelkesedéséből. Azokhoz szólók én, a kik hisznek a magyarság jövőjében, a nemzet nagyságában, fajunk culturalis missiójában. Sorakozzék mindenki, a ki szívében csak egy szunnyadó szikráját érzi a magyar tűznek. Fogjunk össze és agitáljunk a szent cél mellett hittel, kitartással. Ne féljünk, hogy vele kudarcot vallunk. De mit beszélek én gyáván kudarczról, hisz ha ez az ügy nem találma a magyarságnál fogékony lélekre, kétségbe kellene esnünk a jövő felett. Megnö ez az eszme, mint az a mustármag, melyről a biblia azt mondja, hogy terebélyes fává növekszik. Ime már kikelt Kolozsvarótt, Zala Egerszegen, Székes-Fehérvárott s legyünk rajta, hogy létesüljön mielőbb Miskolczon is.

Alakítsuk meg minél előbb a helybeli iparpártoló egylet.

Legyen áldás ezen az egyetlen, ha megalakul, s legyen áldás mindazokon, a kik ez egylet megalakításához és felvirágoztatásához ha csak egy porszemmel is hozzájárulnak!

Aristogiton.

A Tisza Bánffy párt szervezkedése Borsodmegyében. Egészen megbízható forrásból arról értesülünk, hogy megyénkben a Tisza-Bánffy párt aknamunkáját a Széll Kálmán kormánya ellen már megkezdette és máris titokban szervezkedik. Jó lesz ezt figyelemmel kísérni! Mi elvből vagyunk ellenségei mindenféle 67-es pártnak, de ez még nem azt teszi, hogy egyforma szemmel nézzük az egymást felváltó 67-es kormányokat. A Bánffy Tisza uralom visszatérése az erőszakot, a jogeltiprást, a nemzeti jogok elárulását jelenti. Széll a jogokat igyekszik megvédeni — legalább formulában. — Amazok még ezt se teszik. A kik azt óhajtják, hogy a jövő választáskor az osztrák szuronyok és golyók megint magyar vért ontsanak, a kik abban biznak, hogy az öt milliós osztrák pénzből megint jut Judás-fíllér, azok csak csatlakozzanak a megindult mozgalomhoz. De azt jegyezzék meg maguknak, hogy a nemzet örökre leszámolt azokkal az elemekkel, kik a mult választás politikai banditásában intéztek voltak, kik az ex lex-szel a nemzet jogait ki akarták végezni, kik a sajtó-szabadság és minden köz-szabadság sirját megásni akarták. A mozgalom élén, a mint halljuk, br. *Radvánszky Béla, Ragályi és Szemere* képviselők állanak.

Ignoramus et ignorabimus!

Irta: *Köszegi Armand.*

III.

Res politicae

Ha az emberek közt, mint egy anyaföld szülöttei közt nincs különbség, mért legyen különbség ugyanazon föld rögei közt?

Mi értelme van a territorialis különállásnak?

Mi értelme van annak, hogy egyik ember a másikat gyilkolja, mikor mindnyájan élhetnek, hogy óriási területek hódítására törekedjünk, mikor mindenikünknek csak egy-egy sírgödör jut belőle?

Mért legyen ellenség az, a kit nem is ismerünk, s csak a hatalom érdeke tesz ellenséggé?

TÁRCZA.

A frizuráról.

— A „Szabadság“ eredeti tárczája. —

— Irta: *Vértesy Sándor.* —

Nem gazdag ásványok, nem termékeny föld, nem szelid éghajlat, folyó és nagy tenger teznek nemzetet gazdaggá. Arany és ezüst bőven teremnek hegyeinek ölében, földjén buján tenyészhetnek a növények, szász kikötő hely kínálkozhatik neki a kereskedésre: szegény nemzet marad, ha természettudományi műveltsége nincs, ha a nagy természet titkai iránt nem fogékony. Ez tanítja meg a nemzetet, mint használja fel a természettől kapott ajándékokat a legczélyszerűbben, a leghasznosabban és a leghelyesebben. Csak ez által lehet és lett bármely nemzet gazdaggá, — gazdaggá önkörében s a többi nemzetek sorában.

E szavak igazsága felett ma már senki sem kételkedik, hisz mellette szól a világ összes számottevő nemzetének jelene — jelen századunk, melyet joggal neveznek a természettudományok századának. Nemzetek és népek, egyések és seregek éjjet nappallá téve igyekeznek a természet erőit, a tudás

hatalmával, az emberiség üdvére lebilincselni.

Ha a természet ezen titka gondos kutatókra talál bennünk, mennyivel inkább érdekelhet bennünket hajunk, testünk egyik díszje, ékessége.

A hajkérdés a női lapok zöld és más színű borítékjain mindennapi. Oly ijesztő, akár a keleti kérdés. De amint politikusaink a keleti kérdést, úgy én a hajkérdést sem fogom megoldani. Azt majd a késő századok fogják megoldani, s pedig igen egyszerűen, mikor az embereknek nem lesz hajok.

A haj testünk egyik jelentős része, dalaink kedvencz tárgya. Népdalaink nem egy helyen szólnak a „holló“, a „göndör“, „szög“, „selyem“, „aranyzálu“, a „tengervészes éj“-hez hasonló hajfürtökről. Az ezüstfehér haj tiszteletünk tárgya: „Tiszteld az ősz haját.“ A haj a nők legszebb természetes ékessége, ép ezért gondozásuk méltó tárgya. De ebben a gondozásban sokszor nincs ám köszönet, többet ártunk, mint használunk vele a hajnak. Ennek oka a haj feladatának és természetének nem- vagy félreismerésében áll. Kenjük, fenjük, vagjuk, festjük, jobbra, balra, előre, hátra, kékfelé, háromfelé szoktatjuk, de egyebet aztán alig is tudunk róla.

Fejlődése, mibenléte rövid néhány szóba foglalható össze.

A haj összetapadt és megkeményedett sejteknek fonál alakú összege. A hajszál az u. n. hajtüszőben áll, melynek fenekén a hajszemölcs van. A hajszemölcs a haj fejlődésének megindulója, de maga a hajszál a szemölcsöt borító bőrrétegből fejlődik, melynek sejtjei megkeményednek és szárrá olvadnak. Növekedése folytonos az alulról hozzátapadó új sejtek folytán. Látszólag tömör és egyöntetű. De a hajszál mikroskopikus vizsgálata mást mutat. A benső lazább szövetszövetet az u. n. hajszatortát képezi, mely festő anyagokat — néha levegőt — tartalmaz a haj színének különfélesége szerint. Ha a festőanyag kevesbedik, változik a haj színe; végre ha a hajból a festékanyag kivesz léggel telik meg, beáll a deresedés, az őszülés. Némely természettudósok véleménye szerint a haj nem őszül meg. Az ősz haj a kihullott színes haj helyébe nő. Az ősz haj az idők jele. S minthogy az őszülés a természet örök rendje szerint a korral jár, nincs mit csodálkoznunk, hogy az első ősz fürtök mindig a közeledő télhez hasonló bizonyos melanicholikus hangulatot keltenek kedélyünkben. Hisz mindig a

Mikor, óh mikor szűnnek meg a határok, melyeket a képzelet teremtett és vont meg önkényesen közöttünk?

S meddig marad szent az, a mi csak azért szent, mert annak tartjuk? . . .

Minden ember hazafi vagy legalább annak akar látszani, de még olyan emberre nem akadtam, aki megtudná magyarázni: mi az a hazafiság?!

„Liberté, égalité, fraternité!“ E három jelszó büszkélkedik ama zászlón, melyet a felső nép lobogtat, s melynek nyelével üti agyon azt, a ki nem kiáltja vele együtt: „A bas juif!“

Minden intézmény önmagába véve jó, de csak annyit ér, a milyenek az emberek, kik vele élnek.

A szabadság olyan mint az ég, csak látszik, de nem létezik. Ezt tudnunk kell! Minél magasabbra emelkedünk, tulbagván a föld légkörén is, annál jobban látjuk, hogy a mit égnék véltünk, csak szemünknek csalódása . . .

Minél tökéletesebb valamely államforma és alkotmány, annál inkább tapasztalhatjuk, hogy a szabadság nem valósulhat meg semmiféle formában, mert a legtökéletesebb alkotmányt is emberek csinálják, s az emberek, kik vele élnek, tökéletlenek és önzésük mindent meghamisít.

Ez az emberi nemnek örök tragicuma!

De ne mondd a hívőknek, hogy nincs ég, mert elveszed hitét, s ne mondd a népeknek, hogy nincs szabadság, mert elveszed jobb jövőjének reményét, mely nélkül nem élhet, nem küzdhet, mert csak azért él és azért küzd ez az ezerfeji gyermek — vérezve tenger csatákon évezredek-évezredekre.

Hagyd meg a hazug jót, ha nem adhat sz helyébe igaz jót! Élni kell!

A legtökéletesebb államforma sem teszi boldoggá a népet, hanem csak a lehetőséget adja meg erre, mely azonban soha sem valósul meg.

A legüdvösebb kormányzati intézkedések sem bírnak egyetlenleges érvényrel és nem hatják át a nép egészét, s minden igényét és várákását. Elégületlen. S minél fejlettebb a népszellem, annál elégületlenebb, sérel-

meit és nélkülözéseit kétszeresen érzi, s terheit nyugodtan viselni annál kevésbé hajlandó. S ezért a pártok a kormányt, a kormány pedig a pártokat vádolja.

A nép pedig görnyedve fizeti mind a ketőt, s felváltva, ha egyikben csalódott, a másikhoz fordul, azzal a hű reménnyel, hogy csak egyedül az lehet üdvére.

Pedig mindegyikben csalódnia kell! —

Az igazi ok a vezetők önzése és az eszközök korlátoltsága, mely mindig ugyanaz, akármelyik párt ragadja magához az uralmat, csak nyilvánulása más-más-fajta. Alapjában véve tehát a népre nézve nem nagy jelentősége van annak, ha valamely párt kormányt buktat, s helyére maga kerül.

Phaedrus szamarának mindegy, ha régi gazdája leveszi a nyeret róla, az új gazdája pedig ráteszi a nyagát, ha abrakját nem — szaporítják! —

A miről a legtöbben beszélnek, a mihez a legkevésbé értenek, s a mit sohasem fognak megoldani, az a — *socialismus*.

Nem sokat adok arra, a mit népakaratnak neveznek. Együgyű elmék hazugsága ez. A nép tulajdonképpen sohasem akar semmit, mert hogy tudná az egyik azt, mi szükséges, s mi jó a másiknak. Ez vagy az a miniszter, ilyen vagy olyan törvény, avagy rendszer? A földmivelő érdeke más, mint a kereskedőé, emezé más, mint az iparosé vagy a munkásé. A zsidónak és az evang. valláson levőknek sohasem tetszhetik az a kormányzati szellem, a mi a catholicusnak vagy ó-hítűnek és viszont. — Ez már így van. Tehát népakarat nincs, mert a nép ezerfelekép gondolkodván és különb-különb érdekei lévén, sohasem lehet egy akarat. Érdek nélkül nincs akarat. Am a különböző érdekek különböző akaratot teremtenek, melyek örökös pártoskodásban és versengésben merítik ki egymás erejét, a nélkül hogy rátalálnának egy közös érdekre, mely ha nem is minden egyesnek — hisz ez lehetetlen — de legalább a többségnek akaratit elhatározását és erélyét egy irányban működtetni.

A népeknek nincs akarat, mert nincs egy akarat, de vannak demagógjai, a kik uralkodni akarván fölötté, hizelegnek neki, s felruhazzák az „óh népet“ oly ékes tulajdonságokkal, melyekkel sohasem bírhat, övé

gyanánt tüntetik fel azt, a mit egy-két elme kifundált, s szíve érzése gyanánt azt, a mi csak a vezetők keblét dobogtatja, s a népvakon belamegy a „közjó“ hálójába.

Mert az már emberi természetünkben rejlik, hogy jobban örülünk annak, ha nem olyanoknak ismérnek, mint a milyenek tényleg vagyunk, hanem a milyenek lenni szeretnénk.

De ha volna is a népek egységes akarat, az csak esetekeként lehetne, ad hoc, s ekkor sem lehetne kifejezésre juttatni, mert erre alkalmas politikai módunk vagy szervünk nincs, — a népképviselet rendszere a legkevésbé az.

A népszerezés sohasem igazi mértéke a nagyságnak. Csak úgy volna az, ha a nép gondolkozása, érzése és itéleté mindig és mindenben helyes és megvesztégethetetlen volna. És mit látunk? Hogy parlamentje, melyet ő választ, többé-kevésbé oly jelentéktelen egyénekből áll, kiket csak a mandátum tesz nagygyá.

Nagyságuk az, melyet a nép rölesönöz nekik s ha elveszítik a mandátumot, ismét nullákká töpörödnek. — Tehát jól vigyázz!

Ha ura nem lehetsz, légy inasa a népek és népszerű léssz, de nagy ember csak akkor, ha népszerűség nélkül is — nagy vagy.

Ostobaság egyenlőségért küzdeni!

A francia forradalom „egyenlőség“-e is aristocrata volt, mely nem türt maga fölött más aristocratait.

Ha parókád és selyem nadrágod van, áruló vagy, ha nincs nadrágod, hazafi vagy!

A többi elvégezte guillette, mely ugy akarta megteremteni a vágyva-vágyott egyenlőséget, hogy a kik az átlagnál egy fejjel nagyobbak voltak, azokat egy fejjele megrövidítette.

Utóljára kénytelen volt saját fejét venni az a politikai téboly, melynek Robespierre-jei szintén aristocratakká vedlettek, mert nem tudtak az átlagon alul maradni.

C'est la humaine!

Minden ember nagyobb és különb akar lenni a másiknál és egyik sem türi, hogy a másik nagyobb legyen mint ő. —

Szüntesd meg azt — ha tudod, — hogy egyik embernek szüksége legyen a másikra, hogy élhessen, s akkor meg lesz a természeti és politikai egyenlőség, különben nem, míg két ember él a világon.

nagy Schiler szavait juttatták eszünkbe: „Des Lebens Mai blüht einmal und nicht wieder. Mir hat er abgeblüht —“.

Legelsőben a halánték körül jelentkeznek a szürkés szalak, lassanként elterjednek az egész fejen s egyre-másra tisztos öszszé változtatják az előbb még vidam ifjut.

Ez a természet rendes menete, az idők szabálya. De miként nincs szabály kivétel nélkül és miként ugy a természeti, mint az erkölcsi rendben fordulnak elő rendzavarások, rendbontások, ugy az öszszülés rendszer fázisaiban is vannak kivételek, rendbontó tényezők.

Az öszszülés gyakran korán, néha hirtelen áll be, ez utóbbi rendesek nagy foku ideg-rázkódtatások következményeül. A világtörténelem beszél, hogy Mórús Tamás,* VIII. Henrik angol király kancellárja, halálitéletének meghallgatása után rögtön hóleheré öszszült. Mária Antónia, Franciaország szép és szerencsétlen királynéja, a Temple börtö- nében egy éj alatt öszszül meg. Az említettek kívül tán mindenki visszaemlékezik akár a történelemből, akár a mindennapi életből felmerülő alakokra, kiket valamely

hirtelen csapás, heves rémület, hosszabb betegség, fájdalom, kín, galambószekké fehéritett!

Máskor a hajszálak seregese hullanak fejünkről, a növo új szalak száma ezekkel szemben csekély s az eredmény nemsokára szépen lénylő magas homlok. Azt hiszem, hogy az illető kedélyében alig hozhat változást az, hogy vajjon előlről kezdődik-e a kopaszodás vagy hátulról. A kopaszodás ugy látszik, a férfiak kiváltsága*, én legalább még nem láttam kopasz nőt. A kopaszodás némely esetben okokra vihető vissza, más esetben a hajszemölcsök általános gyengeségének életképtelenségének tudandó be. Ismeretes okai lehetnek: idegbetegség, nagy szellemi gond, gyakori főfajás, túlfeszített szellemi munka. Nagy lázzal járó betegségeknek is gyakori következménye a kopaszodás, sőt öröklött is lehet. Némely családokban a tarhomlok egész családi típus és mint bizonyos, de cseppet sem örövendetes örökség száll apáról fiúra. Az orvosi tudomány kimutatta, hogy sok esetben a hajhullást az u. n. hajmoly okozza s egyuttal, hogy az így származott hajbetegség

ragadós. A veszedelmet észrevétlenül plántáljuk fejünkre. A fodrásztermekben oly fésűkkel és kefékkel jövünk érintkezésbe, melyekkel előzőleg hajbeteg egyént szolgáltak ki és ez eszközöket alaposan ki nem tisztogatták. A nőknél e betegség leggyakoribb azok közt, kiket az egyik házból a másikba járó fodrásznő fésül.

A vanvesi kollegium növendékei közt 1875 ben valóságos hajjárvány ütött ki, ugy hogy a növendékeket el kellett távolítani az intézetből. 1887-ben a mont-pelliéri helyőrség ezredében ütött ki e járvány. A bajt 2 regruta hozta az ezredbe és pár hó alatt 180 katona kopaszodott meg. Egy regruta, kinek tévedésből egy kopaszodó katona sapkáját adott, rövid idő alatt minden haját elvesztette. Egész hasonló eset történt 1898-ban Egerben.

Az orvos feladata a hajhullás okát megállapítani és energikus gyógyszerekkel az organismusnak segítségére lenni. A mily hű dolog üres reklámok után indulni, ép oly hibás vétség tapasztalt orvos segédkezesét mellőzve, mindent a mindent gyógyító természet erejére bízni.

Az egészséges haj semmi különös, fáradságos gondozást nem kíván. Legfeljebb néha

* Szül 1460-ban Londonban. Két havi fogság után 1586. július 6-án a Tower udvarán bárd alatt elvézött.

* Német felfogás szerint főleg a házas férfiak-é, innen a kifejezés: „Ehestands-Glatze“.

Mit az aristocrazia? — Az egyén felsősége a tömeg felett. S mi a democratia? — A tömeg felsősége az egyén felett.

A maga egyoldalúságában és állandóan mindkettő végzetes hiba és veszedelmes társadalmi alakulás, mely végeredményben meghamisítja a rája támaszkodó állam fogalmát, válságról-válságra vezet, végül teljesen lehetetlenné teszi további fennállását.

De bizonyos időkben és kellő mérsékléssel mindkettő jogosult és szükséges. Hogy melyik jogcsultabb és szükségesebb, az másodrendű kérdés. A köz célra nézve fő dolog az, hogy felsőség legyen. Ha nincs, előáll az anarchia, törvények helyett az ösztönök uralma. Már pedig a legrosszabb törvény is többet ér, inkább valósítja meg a morált, s általában az ember lényegéhez sokkal illőbb, mint legigazabb ösztöneink is, melyeknek semmi korlátja nincs.

(Polyt. köv.)

A táviratozás két új módja.

— Irta: Molnár Sándor. —

A XIX. századdal a természettudományoknak egy újabb érája kezdődik. Míg a múlt században a természet misztikus törvényeit kutatni főbenjáró bűn volt s a természettudósok csupán csak titokban kereshették az utat, mely a természet tiszta megismeréséhez vezet, addig ez manapság, midőn az eszmék már szabadon megnyilatkozhatnak, nemcsak hogy szabad, de ki-ki érzi is a szükségességét, mert csak így jöhetnek létre nap nap után olyan felfedezések, melyek hivatva vannak az ember földi életét kényelmesebbé és kellemesebbé tenni.

Sem a vallás, sem a nemzetiség, sem a politika, nem képes földünk összes civilizált nemzetét egy egy gondolatban egyesíteni, mint azt a természettudományok egy-egy vívmánya teszi.

Reménylő fájdalommal s féltékeny örömmel tekintünk kivétel nélkül mindnyájan az egyes expedíciók hőseinek sorsa elé s vágyainktól égve várjuk, vajjon mi újat hoznak nekünk ismeretlen tájakról, ismeretlen jégmezőkről.

Markoninak, a genialis olasz mérnöknek, Polláknak, a fiatal magyar technikuskának a nagy művelt világ egész lényével érdeklődik távirókészüléke újabb és újabb fázisa iránt. És méltán; mert mind a kettő oly

hideg vízzel megmosni, erős ingerektől megóvni, könnyű fejjedővel takarni s nagy ellentétes hőmérsék változásoktól óvni — kell a fejet*. Időszakonként egy kis olajjal bekenni, sósborszeszszel jól megmosni igen ajánlatos. Míg a haj egészséges, ennyi elég. Ha pedig beteg, akkor az ahhoz értőt megkérdezni el ne mulasszuk.

Az ember, főleg a hölgyek, szépség dolgában mindig magokkal a legelégedetlenebbek. Csupán a hajra vonatkozólag szólnak. Egy jól sikerült frizura látása más fején elég, hogy álmuk meg legyen zavarva. S másnap a reggeli órák le vannak foglalva ugyanoly vagy még szebb frizura megalkotására. Hát még a haja színével ki van megelégedve? A szőke-barna, a barna-szőke, a vörös haju meg épen feketére vágyik! Ha hullik a haj, potoljuk mással, ha meg más nincs, előkerül a paróka. Ha öszülni kezd, be lesz porozva. Szóval semmikép sem jó úgy, a hogy van s felsőhajtának: „Nincs jól az életben berendezve!” Ez természetes! Szinte csodálkozhatnánk az ellenkezőjén. Természetes az is, hogy e gyengeségünket a legmakacsabban tagadjuk.

*) Dr. Wilhelm Korvin „Schönheitsfehler von Haar“, Wien 1889.

találománya a századvégének, hogy az ember csakugyan elhitheti önmagával azon neki oly annyira hízogó feltevését, hogy ő a föld ura.

Nem lesz tehát — azt hiszem — érdektelen e két újabb szenzációs találmány ismertetése.

A Markoni féle készülék ugyanazon alkatrészekből áll, mint a mostani táviró, csupán csak abban különbözik, hogy ennél hiányzik a vezeték.

Van egy jeladó és egy jelvevő készülék, de az is csak a régi, a mi új, az csak egy-két közbeiktatott kisegítő s tovább semmi.

A jelvevő készülék minden vezeték nélkül veszi át a jelzést.

Ezen ördögösnek látszó mesterség két tudományos s elméletileg megfejtett probléma ügyes felhasználatának az eredménye.

Hercz Henrik német fizikus ugyanis felfedezte az elektromos erők hullámszerű terjedését, a mit aztán Righi az ő oszcilátora által emelte érvényre.

Brauly feltalálta a Lodge által coherernek nevezett áramszakítást, a melyeket aztán Markoni ügyesen összehozott egymással és megszületett a drótnélküli telegraf.

Ha egy Righi-féle oszcilátort összekötésbe hozunk egy Stöhrer-féle induktorral, azon három villamos szikra ugrik át, a melyek közül a középső adja a Hertz-hullámot, a melynek az a tulajdonsága van, mint a hanghullámnak, t. i. terjed a levegőben; de míg a hanghullám (újabb kísérletek szerint) 342 méternyit halad egy másodperc alatt, addig a Hercz-hullám 40.000 mérföldet tesz meg ugyanazon idő közben s keresztül hatol bármilyen szigetelő anyagokon, utjában csak a jó vezető fémek állítják meg.

A coherer pedig azon Brauly által felfedezett fizikai tényen alapszik, hogy a jó vezető fémek, mint reszelékek, csak akkor vezetnek a villamos áramot, ha azokon villamos Hertz-hullám megy keresztül, a mely azt paralizálja, azaz a reszeléket úgy rendezi, hogy az jó vezetővé válik, de ha ezen elrendezett helyzetből a reszelék részecskéit kihozzuk pl. rázás által, akkor újra nem vezetnek, vagyis a villamos áram megszakad.

Ezen coherert aként készítette Brauly, hogy egy üvegsőbe tett ezüst és nickel reszeléket, s mintán a levegőt belőle kiszivattyuzta, két beforrasztott végén egy-egy vezető sodronnyal látta el.

Hangosan mindenki a magáét dicséri, lelkében a másé után vágyódik.

A hajviselési mód, a különböző frizurák minden nép- és nemzetnél felfalálhatók. A haj elrendezésénck divatja egykoru a társadalmakkal s ma már valóságos művészetté fejlődött, a melyre, mint minden művészetre születik az ember. A divat áramlásának a frizura ép úgy alá van vetve, mint akár ruházatunk. Tegnap a simuló, ma a tulbó ruha a divat; tegnap hátrafésülték a hölgyek hajukat, ma előre.

A hölgyek kiváló gondot fordítanak hajukra és helyesen, mert az arcz tetszetőssége téteienél jelentős szerepet játszik, de csak a kellő határok közt és bizonyos fokig. A divat, mint minden, ugy ezen a téren is megteremtette kinövéseit a jó izlés rovására. Találón mondja, erre czélozva Vértes, „A női hajról“ irván: „A fiatal hölgyek holló hajukat fehérre rizporozzák, érdemekben megöszült matrónák pedig tisztos fehér hajukat feketére festik. Hosszu selyem haját férfiasan rövidre vágják és rövid haját hamis fűrtökkel pótolnak. A barnát szőkére, a szőkét gesztenyeszínre festik, a göndört lesimítják, a simát meleg vassal felgöndörítik; mindez fonák viselet, egyenesen félszepség.“

(Vége köv.)

Ez a két fő alkatrésze a Markoni féle készüléknek. Markoni a coherert becsatolta egy elem zárívébe, a mely így egy igen érzékeny relais lett s a jelvevő készüléknek részét képezi.

Hogy most az áram zárása és nyitása, de meg az ehhez szükséges automatikusan működő és a coherert megrázó készülék is pontos szolgálatokat tehessen, egy összetettebb árammenetet kellett Markoninak kombinálnia, és pedig úgy, hogy a született áram kötelességét teljesítve mintegy önmagát ki is végezze, azaz megszakadjon, a mi tökéletesen sikerült is neki.

E készüléket összeállítva és a jelvevőt még hullámozó vagy resonans fémrudakkal felfegyverezve, megkezdhető a drótnélküli táviratozás, a mit nagyobb fizikai intézetekben be is lehet mutatni.

És pedig akként, hogy a Stöhrer-féle induktorból, melynek másodlagos tekerésének zárívébe szokott kapcsolva lenni a jeladó, a Righi-féle oszcilátoron át szikrát üttetünk, a mely mint Hertz-hullám, a resonans fémrudak által felfogatva, a coherer reszelékét paralizálja s így záródva az áramkör, a delejes patkó az irókészülék lágy vasát, vagy a csengő ütőjét magához huzza, de ugyanazon áram segélyével a coherer megráztatik, a mi ismét az áramot megszakítja s a delejpátkó elveszítvén delejességét, a lágyvasat elereszti.

De ez által a készülék újabb jelzésre ismét képessé lesz, a mit egy újabb Hertz-hullám idéz elő. Így folyik a távirás és csengetés, a nélkül, hogy a jeladó és jelvevő készülék fémvezetékekkel való összekötve egymással, s mivel a Hertz-hullám 40.000 mérföldet halad egy másodperc alatt, a táviratozás bárhova eszközölhető minden drót-vezeték nélkül.

A mi a Pollák-féle készüléket illeti, ennek szerkezetét ez idő szerint bővebben ismertetni nem lehet.

Mindössze csak annyit mondhatunk róla, hogy az mintegy önmagától a fényugár és a villamos áram segélyével az egyik állomáson feladott sürgőnyt a másik állomáson lefényképezi és óránkint 360 oly sürgőnyt továbbít, a mely egy 7 czm. széles és 10 czm. hosszú papírlapon van írva.

Ime bemutattam röviden korunk két új szenzációs találmányát, melyek a mellett, hogy bámulatra ragadna bennünket, még arról is meggyőzőnek, hogy a természetnek még nagyon, de nagyon sok titka van, a mit mi még nem ismerünk, de a melyet végkép elrejtteni előlünk nem lehet!

UJDONSÁGOK.

Tájékoztató.

Január hó 31-én. A kereskedők és kereskedő ifjak egyletének bálja a Soperben.

Február hó 1-én. A miskolci dal- és önképző kör zártkörű táncvizsgálma a Soper szállodában. — A miskolci izr. ipartársulat évi rendes közgyűlése a Ch. Kadischa nagytermében d. u. 2 óraker.

Február hó 3-án. A miskolci ipartestület táncvizsgálma a Koronán.

Február hó 4-én: A borsodmegyei gazdasági egylet évi rendes közgyűlése a megyeházán.

Február hó 5-én. Az első esküdtészi tárgyalás d. e. 9 óraker a törvénykezési palotában.

Február hó 6-án. Almássy Endre hőszerelemes jutalomjátéka a színházban.

Február hó 8-án: A miskolci felsőkereskedelmi iskola táncszal egybekötött hangversenye.

Február hó 10-én. A miskolci ág. hitv. ev. dalegylet táncszal egybekötött zártkörű dalestélye a Koronán. — A sajo-szentpéteri Bányatelepi olvasókör táncmulatsága a bányatelep vendéglőjében.

Február hó 11-én. A miskolci első magyar hadastyán-egylet zártkörű táncvizsgálma a Soperben.

Február hó 12-én. A miskolci máv. altiszti kör zártkörű táncestélye 8 óraker a Soper szállodában.

Február hó 17-én. Tiszti estély a Koronán. — A miskolci pocsénye-sütők sódar táncvizsgálma a Soperben.

Február hó 18-án. A miskolci mezőgazdák társas egyletének táncvizsgálma az egylet keblében létesülő daloskör javára a Koronán. — A miskolci nemzeti kaszinó évi rendes közgyűlése. — Ugyanekkor este saját helyiségeiben társas-estély.

Február hó 21-én. A miskolci ev. ref. főgimnázium ifjúságának hangversenye a Koronán.

Február 24. A d. ógyóri vas- és acélgyári női len alkalmazottak tánczestélye a kaszinó nagyteremében.

Február hó 25-én: A miskolci kereskedők és kereskedő-ifjak együletének tisztújító közgyűlése.

Márczius hó 3-án. A miskolci polgári dal-egylet tánczestélye a Koronán.

Naponta előadás a színházban.

— **Személyi hír.** *Prém József*, a Kisfaludy Társaság titkára „Adorján báró” cz. színművének előadása alkalmából városunkban időzött és *Déván Ottó* kir. ügyész szívesen látott vendége volt.

— **Zarándok-ut.** A magyarországi görög katolikusok körében mindinkább testet ölt az a kívánság, hogy liturgiájuk kánonilag törvényesített nyelve a magyar legyen. A hazafias irányu mozgalom vezetői, melyhez a miskolci görög katolikus egyház is csatlakozott, céljainak elérése végett Rómába zarándokolnak a pápa elé, a melyben városunkból *Szaffka Pál*, *Pallaghy Béla* és *Balkányi Balogh* Bertalan vesznek részt.

— **Halálozás.** Mélyen megindító haláleset híre érkezett szombaton reggel városunkba. *Pallaghy Béla*, Miskolcz város alpolgármesterének szeretett neje, szül. *Serák Terézia* urnő Budapesten e hó 26-án jobblétre szenderült. A élete delén, 47 éves korában elhunyt urnő gyógyírt ment keresni a főváros falai közé, de az ő bajára már nem adhatott gyógybalzsamot a tudomány. Kisznevett pomaradványait e hó 28-án szállították a budapesti vörös-kereszt-egylet kórházából Vattára, a hol hétfőn délelőtt nagy és mély részvét mellett a családi sirboltban örök nyugalomra tették. A temetésen városunk és megyénk intelligens közönsége köréből nagy számmal vettek részt. Aldás és béke lengjen porai fölött!

— **Halálozás.** *Thury Gyuláné* szül. *Rác Etelka* f. hó 28-án hosszas szenvedés után életének 26-ik évében elhunyt. Temetése tegnap délután 3 órakor volt.

— **Athelyezés.** *Wändisch János* m. kir. posta és távirtda főtiszt városunkból Máramaros-Szigetre helyeztetett át. Távozásá alkalmából a tisztviselői kar tiszteletére bucsuestélyt rendezett a Seper-szállóban.

— **Lemondás.** *Bay Barnabás* borsodmegyei földbirtokos, a borsodmegyei gazdasági egyület alelnöki tisztéről lemondott s így az alelnöki állás a február hóban megtartandó közgyűlésen fog választás által betölteni.

— **Ezüstlakodalom.** *Soltész János* közbecsülésben álló polgártársunk és neje szül. *Mendek Ilona* mult szombaton ünnepelték boldog és megelégedett házasságuk 25 éves jubileumát. A szép családi ünnepeken nagy számban vettek részt a rokonok és jóbarát ismerősök s a figyelem és szeretet különféle jeleivel halmozták el a házaspárt. Persze felköszöntőkben sem volt hiány, sőt *Radics* zenéje mellett késő reggelig tartó táncz is volt.

— **Kinevezés.** *Repeczky Ferencz* miskolci lakost a m. kir. pénzügyminiszter állami végrehajtóvá nevezte ki.

— **Kinevezés.** *Pfliegler János* miskolci lakost a miskolci kir. pénzügyigazgatóság a miskolci kir. adóhivatalhoz díjtalan gyakornokká nevezte ki.

— **Eljegyzés.** *Rács Kornél* bankhivatalnok a napokban tartotta eljegyzését *Bruker Anna* kisasszonnyal, *Bruker Péter* polgártársunk bájos leányával.

— **A miniszter az árvíz ellen.** Most, hogy az ország több részét árvízveszély fenyegeti, a belügyminiszter rendeletet küldött valamennyi törvényhatósághoz, a melyben felhívja azoknak első tisztviselőjét, hogy az árvizet megakadályozó óvintézkedéseket megtenni el ne mulasszák.

— **A Sajtó halottja.** Nagy szomorúság ütött tanyát az elmúlt év októberben *Gábor István* sajtó-keresztúri lakos házában. *Károly*

nevű 10 éves gyermeke nyomtalanul eltűnt a háztól és minden kutatás mellett sem jöttek nyomára. Most végre előkerült a kis *Károly* — holtteste. Vasárnap a Sajtó egy teljesen feloszlásnak indult gyermek holtestet hozott felszínre, a melyet a miskolci mentők fogtak ki és szállítottak be a miskolci közközház halottas kamarájába. A megindult vizsgálat kiderítette, hogy a talált hulla *Gábor Károly* holtteste. A nyomozás az esetre vonatkozólag folyamatban van.

— **Arad a Szinva.** A tegnapelőtt éjjeli és a tegnap délelőtti óriási esőzések folytán a Szinva emberemlékezet óta nem látott nagyra dagad. Valóságos Kis-Duna, mely magával hordja a közelében levő dolgokat. Az óriási víztömeg zúgó hullámaival eléggé izgató látványt nyújt — különösen nekünk, kiknek szerkesztőségi helyiségei egész a parton állanak. Már a ház alapjait mossák a hullámok, de hát nekünk, kik mindig *ugy elvben, mint más tekintetben szilárd alapokon* állunk, édes keveset árthat az áradás.

— **Az asszony bosszúja.** Egy házaspár néhány nap előtt valami miatt erősen összezdördült. Ki is békültek, de a béke csak látványlagos volt, mert az asszony úgy ismeretes, hogy nem igen szeret adósa maradni férjének semmiben. A mult napok egyikén azután férjét, kivel ismételtlen volt összeközczanása, azzal tromfolta meg, hogy annak a rajta levőn kívül összes ruhaneműit zálogba csapta; nem annyira anyagi szorultságból (mert elég jó móddal vannak), mint inkább a bosszantás okaért. A férj csak akkor tudta meg, hogy neki a rajta valón kívül semmi ruhája nincs, a mikor más rokkot akart magára ölteni. Képzeltető, mi történt ott ezután a nem épen kellemes felfedezés után.

— **Gondatlanság.** *Kohányi Sándor* aranyosi lakos *Bárdos Károly* kisgyőri ismerőse láto-gatására ment. Utközben be-betért a korcs-mákba, s így mire *Bárdosék*hoz ért, alaposan be volt rugva. Ott azután hetvenkedni kezdett s hiába csillapították, csak annál jobban dühösködött. Ekközben kivette a tarisznyából revolverét, hadonászni kezdett vele a levegőben, miközben véletlenségből elsült és *Bárdos Károlyt* súlyosan megsebesítette. A hetvenkedő látogatót ezért most a miskolci kir. járásbírósnak jelentették fel.

— **Uj papírpénz.** A kötelező koronaszámítás azt a közóhajt idézte elő, hogy a mostani forintos számításu papír pénzek helyett korona-bankjegyek jöjjenek forgalomba. Ez mielőbb be is következik. Ez év szeptember havában a huszkoronás bankjegyekkel kezdik meg az új koronás bankjegyek forgalomba hozatalát. Jövő év január havában pedig 10 és utána 50 koronás bankjegyeket bocsátanak ki. Azután következik a 100, 500 és 1000 koronás bankjegyek életbeléptetése.

— **Tűz Nagy** Istvánné emődi lakos háza az elmúlt csütörtökön kigyuladt, de mielőtt nagyobb kár történt volna, a házbelleik észrevették és eloltották. A megindult vizsgálat kiderítette, hogy a házat *Viszokai Margit* emődi lakos gyújtotta fel, a kit gyújtogatás miatt fel is jelentettek a mező-csáthi kir. járásbírósnak.

— **A kofák közt.** A miskolci kofák világhírűek az ő gorombaságaiknak miatta; ha pl. valamely uri asszony megtekinti áruczikkeiket és esetleg nem vesz tőlük, az ugyan fusson odébb, mert nincs a magyar nyelvben az az ékes szidalmazás, a mi ne repülne utána.

Néhány nappal ezelőtt egy diák, ki e miatt felháborodott (ez ugyan a rendőröknek lenne kötelességük, de ezek is örülnek, ha néha-néha egy kis ingyen komédiában részesülnek) fogadást tön társaival, hogy ő valamely kofát, anélkül, hogy egyetlen rossz szót szólna neki, úgy ki hoz a sodrából, hogy az dühében közel lesz a megpukkadáshoz, s a krumplit, sárgarépat, kalarábét fog utána hajingálni.

Ott öfyelegtek a heti vásáron s csakugyan mihamarábbnyilt alkalom a megtorlásra.

Egy urasszony ugyanis kezébe vesz egy csomó sárgarépat, de újra visszatesszi, mert vagy nem találta elég szépnek, avagy pedig elég drágának.

— **Micsoda?** — rivalt rá pergő nyelvvel a kofa. — **Ez a sárgarépa nem szép?** Bizony odatűzhetné a mellére, hogy jobban tessék a szeretőjének, mert az arca ugyanis csun-nyább, mint az a fej zeller ott ni! Hogy futna ki a szeme, ha nem tud látni!

A szidalmazott urasszony elfutott, a gimnazista pedig intett társainak; odalép a kofa elé és mondja:

— **Maga artikulus!**

— **Micsoda, articsóka?**

— **Maga nominativus!**

— **Hogy meri ezt nekem mondani?** — ordított dühösen a néném asszony.

Maga pronomén! — folytatja incselkedését a diák, ki azonban ekkor már hátrálni kezdett.

— **Maga az, hogy az isten verné meg!** — rikkantott magánkívül a kofa, az egybesereglett diákok halotaja között.

— **Maga verbum, adverbum!** — vágta oda furfangos diák.

Ez már sok volt.

A kofa dűhtől remegve s a legcizfrább szidalmakat szórva, kalarábét, burgonyát, hagymát, szóval mindent, a mi keze ügyébe akadt, dobált a diák után, ki mindenkép iparkodott a bombázás elől menekülni és kaczagó társaival együtt a közeli házak falai mögé menekült.

Az urasszony meg volt bosszulva és a fogadás megnyerve.

— **Villamos világítási bronzcsillárok szállítása.** A miskolci Kereskedelmi és Ipar-kamara pályázatot hirdet a helyiségeiben szükséges villamos világítási bronzcsillárok szállítására — A csillárok tulipánokkal és vezetékkel felszerelve, izzótestek és lámpa foglalatok nélkül szállítandók. — Az ajánlat tárgyát csakis valódi bronzcsillárok képezhetik, melyekhez egyszersmind a szállítani kívánt csillárok rajza is csatolandó. A zárt ajánlatok alulírott elnökhöz, folyó évi február hó 15-ig nyújtandók be. — A Kamara fenntartja magának a jogot, hogy a beérkező ajánlatok felett szabadon döntsön. Az elfogadott ajánlat benyújtójának a szállítást, az erről vett értesítés keletétől számított 14 nap alatt bérmentve, helyben a kamarai épületben történendő átadással kell teljesítenie. A számla értékesítése akként fog történni, hogy a kifogástalan átvétel után a végösszeg egyik fele azonnal, a másik fele pedig 1901. évi január hóban fogfolyósíttatni. A szükségelt csillárok darab száma és nagysága felől a kamarai irodában szerezhető tájékozás. *Radvány István*, elnök.

— **Sértő képes-levelező lapok.** Az anzikskártya mániából nem tudnak kivergődni az emberek, sőt egyre nagyobb lendületet vesz ez a haszontalan ipar, a melyet a külföld importált hozzánk. A mikor az üzleti élel-messség észrevette, hogy a faluk és városok képei nem keltenek már sehol szenzációt, új eszközöket keresett és látkepes-levelezőlap lett a számár fej, meg a gorilla is. Ez az irány egyre lejjebb súlyodt és ma már rendkívül izetlen és sértő levelező-lapok kerülnek forgalomba. A posta már rég kimondta, hogy az ily erkölcsöket sértő képes-levelező lapokat nem továbbítja, de azért számtalan ilyen jut el mégis a czimzett kezéhez. Különösen az új évi forgalomban nagy mennyiségű minden finomabb izlést nélkülöző levelezőlap került, a mikor a sok dolog mellett nem jutott elég idő az ellenőrzésre. Nálunk is láthatók voltak a kura katokban az ily levelező lapok, melyek pl. a kutyaóhhoz lánczra kötött anyóst, a felszarvazott férjet, a gólya mesét a legindiskrétebb rajzolatokban és sok más, az alsó néposztály izléséhez mért képeket ábrázolnak, úgy, hogy a jobb izlésű ember valósággal megbotránkozik ezeknek a levelezőlapoknak a láttán.

x *Uj egyenruhák elkészítésére és javítására vállalkozó szabó kerestetik sürgősen. Czim megtudható a kiadó-hivatalban.*

— Már nem sokáig tart a kiárusítás a Baumgarten és Braunfeld helybeli kereskedők által megvett régi Danoz-féle üzletben. A ki tehát szükségleteit olcsón és legjobban akarja ellátni, az siessen bevásárolni.

x *Üzleteladás.* Egy a város legelénkebb helyén levő jó forgalmu *játékkereskedés* családi körülmények folytán rendkívül kedvező feltételek mellett eladó. Czim megtudható a kiadó hivatalban.

2-3.

INNEN-ONNAN.

x *A napsugár hatása.* Ködös napokon, a milyenek a mostaniak, jó álmódzni fényes napsugárról, aranyos sugárról, a hogy kiter a napból s lejön közénk, játszik mosolygó leányarczokon és hirdeti a tavaszt. Kinek kellene azt mondani, hogy a napsugár milyen fontos része emberi életünknek, mennyire lehetetlen volna az életünk napsugár nélkül. A napfény megöli a betegségeket is, a mint Ruhemann berlini professzor bizonyítja, 1889-ben a nagy influenza-járvány idején a napfény kevesebb volt, mint az előző tizenhárom év bármelyikében. A Párisban végzett kísérletek kiderítették, hogy ugy anekkor volt legtöbb baktérium a levegőben; Bernet, a nagy sebész észlelte, hogy ebben az évben legrosszabbul gyógyultak az operáltak sebei és Reid professzor ugy tapasztalta, hogy a barakkok árnyékos oldalain a megbetegedés sokkal gyakoribb, mint a napos oldalon. Ezért ugy kell építkezni, hogy a szobákat minél több napfény érje, az ablakokon csüngő nehéz függönyöket, a melyek porgyűjtők is, távolítsuk el és hagyjunk től ezzel a rossz szokásunkkal, hogy a nyári hónapokban besötétítjük a lakásainkat, mert ezáltal csak előmozdíjuk szobáinkban a betegségekeltő csirák fejlődését. Szeressük hát a napsugarat — de bár volna is már itt.

x *Hogyan támad kopaszság?* Egyik amerikai újság orvosi munkatársa érdekes magyarázatot adja a kopaszágnak. — Az amerikai orvos ugyanis abból a föltevésből indul ki, hogy a férfiak mellkasa kevésbé hullámzik, mint a nőké, s hogy ezért a tüdők csucsáiban a belélegzett levego bizonyos mennyisége megreked. E levegőmaradékok ennek következtében ott tisztátalanabbá lesznek s nem teljesíthetik eléggé azt a feladatukat, hogy a vért bőségesebben lássák el szénssal. Ennek következménye az, hogy a nem eléggé fölfrissített vérben mérgező anyagok maradnak vissza, melyek hatása a test legérzékenyebb részein nyilvánul. Ilyen csekély ellentárási képességgel bír a fejbőr is, — különösen a szegényen táplált koponyacsont és tarkó közötti részen. A vérszegény fejbőrön azután a hajzat sem táplálkozhatik és csakhamar kihull. Ez a theoria nem is rossz, csak azt kell tisztázni, vajon a kiindulási pontja helyes-e? Annyi bizonyos hogy a kopaszság inkább csak a férfiaknál észlelhető. De — ugy titokban — nincsenek-e kopasz asszonyok is, ha a férfiak tüdejében csakugyan több levegő reked meg, fönnállhat annak a lehetősége, hogy a nők is épúgy elveszíthetik a fejük diszét, mint a férfiak. A tüdő és a hajzat közt talán még sincs ekkora összefüggés.

Színház, Művészet.

* *Színház.* Másodizben élvezhettük Zeller remekszép zenéjű *Madárszót* e színi idényben félárban. Ez alkalommal azonban az előadás félaras volta annak jószágára épen nem volt semmi kihatással, mert az előadás elég szépen, hogy ugy mondjuk sikerülten folyt. Első sorban Ledofszky, azután

Csongory, Hunfy, Ferenczy, Bethleni minden igyekezetüket összpontosították a siker elérésére, a mely sikerült is, mert a közönség mindannyijukat többször és zajosan megtapsolta. Különösen sikerült volt Ferenczynek és Hunfynek első felvonásbeli eddig nálunk ismeretlen, remek dallamu duettje, a melyet közönségünkre meg is kellett ismételnünk. Szóval a szép előadás a közönség igen jól mulatott.

Sajnos, hogy nem ugyanezt mondhatjuk el a szombati előadásról, illetve a személyesen jelen volt Prém József *Adorján báró* című darabjáról. Mert azelőadás — bevallhatjuk őszintén — jóval, de jóval felülmulta a darabot minden 100 arannyal jutalmazott volta daczára. Hogy magáról a darabról szóljunk, bizony csak sajnálattal gondolhatunk színírodalmunk sivárságára. Tartalma ennek a darabnak csak hosszas kutatások után volna felderíthető, mert a különösen az első és második felvonásbeli nehéz nyelvezetet a színpadról az ember alig érti meg. De hát annyi sok hibája van ennek a darabnak, hogy az ember azt sem tudja, hol kezdje a felsorolást. Kezdve a mese soványságától, a kidolgozás silányságáig, igen bő alkalma nyílik az embernek, hogy halálra unja magát. Semmi érdekesség, semmi vonzó sincs benne. A már teljesen kihálófélben levő közép nemes és illetve a mágnásokkal szaturált dzsentri osztályt akarná élénk rajzolni, de oly felületesen és félszegen, hogy nem tekinthetjük egyébként egy jól kifundált rajz elhamarkodott és teljesen sikertelen konturjának, melyben az alakok határozatlanok, lógók és mindég akkor jönnek — minden igaz ok nélkül — a színpadra, a mikor csak rájuk szükség van. Ugy elgondolkozva ezen az unalmas színházi estén, melyet csak a szerzőnek minden felvonás után való többszöri zajos tapsoktól kísért kihívása és a morfinista báró Mindszentynek haláltusája szakított meg élénkséggel, mely utóbbi azonban egyedüli élénk volta daczára sem színpadra való. — Igazán sok mindent elgondolhatunk arról a fővárosi irodalmi czéhéről, melynek elég hogy csak tagja legyen valaki s már is 100 arannyal jutalmaztatik meg. Hiába is tagadná valaki, hogy meghalt nálunk a kasztszellelem, oh de hogy halt meg, sőt virágozik. Merne csak ilyen darabbal előhozakodni egy nem czéhbeli, például vidéki író, tudom, hogy 100 aranyos pályadíj helyett 100 vesszőre ítélnék el. S méltán! Mert ilyet csak a színműirodalmunk fejlődésének kezdetén volt szabad írni. No de hagyjuk. Hisz máskülönbön arannyal jutalmazandó meg azon valaki, a ki mostanában magyar színmű írására mer vetemedni. S talán ezt a törekvést jutalmazta meg a közönség, a midőn a szerzőt több ízben a lámpák elé szólította. Szegény emberek lettünk mostanában s így a színműirodalom terén a meglevő termeléssel kell beérnünk, ha meg sem vagyunk vele elégedve. Maga az előadás messze felülhaladta a darabot jószág tekintetében. A czimszerepet Molnár Gyula játszotta, értelmesen, szépen (csak nem ártott volna más lovagló csizmát beszereznie), a főszerep azonban Baghy kezében volt, a ki a harmadik felvonásbeli nagy jelenetét, a sok morphiom élvezetétől idegességében haldokló főhadnagyot, igazán remekül játszotta meg. De kapott is annyi tapsot, a mennyi szinte példátlan egy rendes előadásban. Mellette Markovits Margit tünt ki előkelő játékával, diskrét modorával, feltűnően szép toálettjeivel és azon dicséretes buzgalomával, melylyel némi lelket sikerült belevinnie az egyik vezetőszeret daczára is igen gyenge alakba. Szép virágcsokrot és sok-sok tapsot kapott ezért. Abonyi is sok igyekezetet tanúsított. Ráthonyihoz sehoggy sem illet az ő „három nemzedéket tanító” szerepe. Leghelyesebb lett volna ezt Szénássy-nak kiosztani, a ki már eddig is az ilyen szerepeket játszotta. Ráthonyit egyéb nagyobb szerepekhez is fel lehet használni s mindig szép sikerrel. Almási remekül mu-

tatta be a parvenü bankár képviselőt (már a maszkja is remek volt, hisz Láncczit „alakította”). De a többiek is minden buzgalmutat előszedték, hogy némileg — már a jelen volt szerző kedvéért is — diadalra juttatták ezt a darabot, mely igyekezetből azonban csak a jó akarat, maga az igyekezet, de nem egyszersmind a szándékolt dicsőség sikerült. Elolvasni talán érdemes volna ezt a darabot, de előadás tekintetében mindörökre leszámolt vele a színpad.

Igazán fényesen sikerült színházi este volt a vasárnapi, a mikor Varneynek aranyos zenéjű *Tiszti urak a zárdában* cz. operettjét adták elő. A színpadon ambiczió, a közönség körében fesztelenség, de a mellett a vasárnapot tekintve — bámulatosan distingváltság jökevény uralkodott. Erről a előadásról bátran elmondhatjuk, hogy minden tekintetben kifogástalan volt. Sok olyan ének-részletet hallottunk, melyet eddig nálunk e darab előadásánál ismeretlen okokból melőztek (valószínűleg nem voltak énekes erők, kik megbirkóztak volna vele) és a melyek ellenállhatlanul magukkal ragadták a közönséget. Ledofszky Mariska ez estén is felségesen énekelt. Csongori Mariska pedig szép játékával gyönyörködött. Ferenczy tehetségéhez méltó, remek kabinet alakot csinált az abbé urból s tökéletes, diskrét játékával végig lebilincselte a nézők elismeréssel párosult érdeklődését. Briszák muskétás kapitányt Bethleni játszotta, de oly kitűnően, hogy alig ismertünk rá. Játék tekintetében szinte a tökéletessel párosult az, a mit ez estén produkált. A zárdában jeleneteivel oly zajos derűtséget és általános hatást keltett, hogy a közönség alig győzte a tapsal. (Ennél a résznel igen jó ízű epizód is történt. A mikor Luizeilletőleg (Csongori) azt mondja Gontran fitymáló szavaira Briszák, hogy: de ez sem kutya ám, a karzatról tele torokból kiáltja le egy hang: de nem bizony; persze óriási derűtség követte ezt az extemporizációt). Gontran Hunfy játszotta és énekelte szépen, zajos tapsok között. De egyáltalán valamennyijüket elhalmozta a közönség elismerésének tüntető jeleivel.

Az előadás jósága ellen a *Szép juhász* hétfői színehozatala alkalmából nem lehet panasz. A mi rossz volt, az inkább a kezdetleges, gyenge és a legtöbb helyütt nevetéses darab rovására irható. Almásiné szépen játszott, Bethleni irhatón, nem különben Györe, Tharasszovits, Markovits és a kis Györe. Breznay pedig minduntalan jókedvre és tapsokra ragadtatta a közönséget, a melyben különben mindnyájuknak nagy részük volt.

* *Almássy Endrének*, szintársulatunk kedvelt s tehetséges drámai hősnékedden, február 6-án lesz a jutalomjátéka, amikor is Szigligeti Dózsa György című történelmi színművében lép fel. Az a szerzetet, meleg érdeklődés és elismerés, melylyel eddig közönségünk minden egyes alkalommal kitüntette ezt a kiválóan öntudatos, ambicziózus színészt, bizonyára ez alkalommal sem fog lanyhulni, hanem még fokozottabb mértékben fog nyilvánulni, annyival is inkább, mert ez lesz az első alkalom, mikor a közönség szeretetének kifejezést is adhat. Ez pedig csak is ugy történhetik, hogy a ki csak teheti, elmegy erre a jutalomjátékra. Az előjelekből mi biztosra vesszük a fényes sikert.

Tanügy.

* *Félévi vizsgálatok.* A miskolci ágostai hitvallásu ev. elemi iskolában az első félévi vizsgálatok következő sorrendben tartatnak meg, az emeleti nagy tanácsteremben: február 3-án szombaton d. e. 9 órától az I—II. fősztály, február 3-án szombaton d. u. 2 órától a III—IV. fősztály, február 4-én vasárnap d. e. 10 órától az I—II. leányosztály, február 4-én vasárnap d. u. félhá-

rom órától a III—IV. leányosztály növendékeivel. Ezen vizsgálatokra a növendékek szülőit, az ev. négyelet, egyháztanács és iskolaszék tagjait, valamint a nevelésügy barátait tisztelettel meghívjuk. Dr. Markó László, iskolaszéki elnök. *Hronyecz József*, isk. igazgató.

Egyletek és mulatságok.

< **A miskolczi nemzeti kaszinó** f. évi február hó 18-án saját helyiségeiben báró Vay Béla főrendiházi alelnök elnöklete alatt évi rendes közgyűlést tart, mikor is a tisztujtást is megejtik.

< **Kaszinói társasestély.** A miskolczi nemzeti kaszinó az előbbi évek szokásához képest ez idén is és pedig február hó 18-án saját termeiben társas estélyt rendez.

< **A miskolczi izr. ipartársulat** f. évi február hó 1-én d. u. 2 órakor a Chewra-Kadischá Palóczy-utczai nagytermében Pick Jakab elnöklete alatt évi rendes és tisztujtó közgyűlést tart.

< **A miskolczi kereskedők és kereskedőifjak egylete** f. évi február hó 25-ik napján, saját egyleti helyiségeiben Máthé Ferencz elnöklete alatt tisztujtó közgyűlést tart.

< **Tánczestély.** A miskolczi kereskedők és kereskedő ifjak egylete ez idei tánczmulatságát ma este fogja megtartani a Seper szálló nagytermében. Ezen egyleti bál mindig városunk legintelligensebb közönségének szokott a találkozója lenni és így ez idén is, mint mindig, a mikor a kereskedők és a kereskedő ifjak valami mulatságot rendeznek, egyike lesz a legregebb és legsikerültebb mulatságoknak, mely fény, pompa, de a mellett kedélyesség és fesztelenség tekintetében messze felül fogja mulni valamennyi eddigi tánczvizalmat. A rendezőség élén Baruch Gyula elnökkel, nem landadó buzgalommal fáradozott az estély sikerén, ez pedig csakis fényes sikert eredményezhet.

< **Meghívás.** A miskolczi kerületi betegsegélyző pénztár igazgatósága február hó 4-én, azaz vasárnap d. e. 11 órakor tartja a pénztár helyiségében rendes havi gyűlést.

< **A miskolczi polgáregylet** vasárnap 1/2 11 órakor tartotta meg ez évi rendes közgyűlést Bársony János elnök elnöklete alatt. Az évi jelentés, zárszámadás és költségvetés felolvasása és elfogadása, valamint a napirend egyéb tárgyainak elintézése után a tisztujtást ejtették meg a következő eredménnyel: Elnök: Bársony János, igazgató: Miskolczy Pál, pénztáros: Hesz Miklós, könyvtáros: Filep József, jegyző: Pásztor Zoltán, ügyész: Varga Pál, h. jegyző: Nagy Sándor, választmányi tagok: Albert Ede, Bizony Ákos, dr. Csáthi Szabó István, Forster Rezső, Katona József, Leóchev Károly, Nádpataky László, Pallaghy Béla, Pfliegler J. Ferencz, Porcs János, dr. Rácz György, Szabó Barna, Szarka János, Görgey Márton, Wächtler Vilmos, dr. Kovács Gábor.

Közgazdaság.

+ **A borsodmegyei gazdasági egylet** f. évi február hó 4-ik napján d. e. 10 órakor a vármegyeháza nagytermében Miklós Ödön elnöklete alatt évi rendes közgyűlést tart.

+ **Borsodvármegye állategészségügye** a földmívelési miniszterium legújabb heti kimutatása szerint következő: *Takonykór: Szendrői j.* Nyomár 1 u. *Sertésvész: egri j.* Mező-Keresztes 1 u., *mező-csáthi j.* Dorogna 10 u., Mező Csáthi 1 u., *miskolczi j.* Harsány 1 t., Heő-Csaba 1 t., *szenrői j.* Rudobánya 9 u., Sajó Kaza 4 u., *Szent-péteri j.* Felső-Barczika 1 u., Sajó Galgóc 3 u., Tapolcsány 1 u., Visnyó 5 u.

+ **Építőiparosok kongresszusa.** A Magyar Építőmesterek Egyesületének kezdeményezésére, — a folyó évben az építőiparosok sérel-

meit, valamint a munkások és munkaadók közti jogviszonyt szabályozzák. Az előkészítő bizottság a kongresszusra fölhívását most becsajtotta ki. A kongresszus tárgysorozata a következő: építőipari törvény alkotása, országos műszaki tanács felállítása, építőipari perek gyorsabb lebonyolítását tervező intézkedés, országos építésügyi törvény életbe léptetése, adóreform, építőiparosok érdekének megvédése a középítkezésnél, építőipari követelések biztosítása magánfeleknél, munkaadók és munkások közötti jogviszony rendezése, betegsegélyezése és baleset elleni biztosítása, iparoktatás rendezése, tanonczoktatás, pallér- és mesterképzés, a házadó-kedvezmény kiterjedése új építkezéseknél, építőipari szövetkezetek létesítése állami támogatás mellett, építőiparosok nyugdíj-ügye, védekezés a tisztességtelen verseny ellen, építőiparosok országos szervezete. A kongresszus előkészítő bizottság a Magyar Építőmesterek Egyesületében (Budapest IV., Ferencziktér, Ferencziek bazára, II. em.) tartja üléseit s az érdeklődőknek szívesen ad felvilágosítást

Szerkesztői üzenetek.

— A szerkesztőség névtelen levelekre nem válaszol és kéziratokat vissza nem ad. —

Károsult előfizetőnek. A ki 1876. évben január 25-én délelőtt 11 órakor született, az 1900. év január 25-én délelőtt 11 órakor 24 éves lesz és 25-ik életévébe lép.

Szimbavát. Sohse csodálkozzék azon. Annyi sok mindenféle eléggé el nem ítelhető dolog történt már ebben a színidényben, hogy — higgye el — épen nem csoda ha elvesztjük minden ambízióinkat a színházi dolgokkal való foglalkozás terén. Ennek dacára mi mindig megtudtuk tartani s most is megtartunk egy bizonyos határt az objektivitás terén. Hogy mások mit csinálnak, ahhoz nekünk semmi közünk nem lehet. Annyit azonban tudunk mondani kegyednek és ezt a személyes ismeretség alapján állíthatjuk, hogy a mi abban a lapban „cz. k.” jel alatt a színházról íratik, az igazán egyéni meggyőződés kifejezése, ha semmi nincs aláírva, akkor már nem. Elég szjnalatos dolog, ha valakinek a meggyőződése olyan gyenge alapon áll, hogy 5 percznyi futó és az illető elutazása folytán sóha meg nem szilárdulható ismeretség után a közvélemény legáltalánosabb elítélő véleménye dacára frontot csinál és agyba-főbe képes dicsérni egy mosolyért. Nemesak a guszpus különböző az embereknél, hanem más valami is.

K. Béla urnak Bpest. A versek közlését csak a jövő héten kezdhetjük el. Addig türelmet kérünk!

Felelet. Nagyon sajnáljuk, de lapunk tere nem enged meg, hogy kérdésére kimerítően válaszoljunk. Nézze meg a Pallas-féle nagy lexikonban, ott megtalálja a feleletet 6 oldalon. Beláthatja, hogy annyit nem nyomathatunk ide.

Közérdek. A miről kegyed ír, annak épen semmi köze sincs a közérdekhez. Ezért főleg, de még egy más valamiért sem közölhetjük.

Nyilvános számadás és köszönet.

A miskolczi ev. ref. női filléregylet részéről f. január 6-án tartott tánczvizalomból befolyt összesen: 4044 korona.

Kiadás: 967 "

Tiszta jövedelem: 3077 "

Felülfizetés: 3155 "

Ehhez hozzájárultak:

200 koronával: özv. Patay Gyuláné szül. Szathmáry Király Anna, özv. Sisáry Gyuláné, Hámos Lászlóné szül. Badányi Ida, Kóczán Miklósné.

100 koronával: Ragályi Gyuláné, báró Vay Elemér, Csoma Istvánné, Szathmáry K. Pál, Gencsy Béláné, Kazinczy Arthurné, örgróf Pallavicini Adolfné, Soltész N. Kálmán és neje, Melczér Lászlóné.

80 koronával: Horváth Lajos.

60 koronával: Rudnay Margit.

50 koronával: Nachodszky Istvánné ezredesné, Dókus Gyula és neje, Kun Kálmánné.

40 koronával: Hegedüs Sándorné, Rudnay Józsefné, dr. Tarnay Gyuláné, Kállay Ulul és neje, dr. Markó Lászlóné, Görgey Lászlóné.

20 koronával: Láneci Leó, özv. Szücs Sámuelné, Eder Elek kir. közjegyző, özv. Regéczy N. Imréné, Wollenhoffer Emil ezredes, Harangi Menyhért, dr. Nagy Péter és neje, Szafka Pál kir. közjegyző, Görgey László, Pekár Imre, dr. Szabó Gyula, Evva Ernőné, Vladár Emil, örgróf ifj. Csáky-Pallavicini Izmond, Hajós Kálmán, Szontagh Arthur őrnagy.

17 koronával: Bolváry Andor, Mikuleczky István, Bérczay László, Potoczky Dezső, Radvánszky György, Bittner Vilmos altábornagy.

10 koronával: özv. Mázler Lajosné, Szücs Louise, Radvány István, Nozdoviczky Jenőné, özv. Kun Jánosné, Bottlik József, Vajna Béla ezredes, Zelenka Pál, Báró Nyáry László, Makus Árpád, Báró Waldboth Antal, Melczér Gyula, Szepessy Kálmán, özv. Kubacska Istvánné, Kubacska Istvánné Kois Emma, Bartanyi Gyula, Koós Soma, Kiss László plébános, dr. Gencsi Soma, dr. Sidlauer Ármán, özv. Szeremley Lajosné, Lévy Józsefné, dr. Samassa János, dr. Fodor Pál, dr. Rácz Jenő, Bulyovszky Gusztávné, örgróf Csáky-Pallavicini Izmondné, Zábráczky György plébános, Kun Bertalan püspök, Szemere Emil, Soltész N. Albert, Blazsejovszky Ferencz apátplébános, Jármy Mártonné, Csáthy Sz. Istvánné.

7 koronával: Ortway Miksa, Hosszfulussy Miklós, dr. Tarnay Gyula, Hámos László, Patay Samu, Mészöly Sándor, Bernstein Antal, Szepessy Gyula, dr. Rácz György, N. N. tűzérkapitány.

6 koronával: L. Farkas Gusztávné, Mahr Pál, Patay Sándorné, Tóth Pál igazgató.

5 koronával: Grünwald Malczel, Lőcsey Károly nyug. őrnagy.

4 koronával: Szathmáry József, Lukács Béla r.-kapitány, dr. Kovacs József, Gartner Fülöp, Ujházy Kálmán, Sztankovich Miklós, Krausz Jakab, Fischer Lajos.

3 koronával: Demeter György, Lengyel Mado őrnagy, Altman Lajos, Balogh József, dr. Glück Ödön, Jusztus József apátkanonok.

2 koronával: Weidlich Pál, Horthy tengerészkapitány, dr. Reimer Samu.

1 koronával: Fáy Árpád, Radvány Alice, Bónis Sándor.

Egyletünk nemes lelkű pártolónak, a fényesen sikerült tánczvizalmunk buzgó rendezőinek: élükön Bottlik József elnök urnak, hálás köszönetét nyilváníttja.

Miskolcz, 1900. jan. 20.

A miskolczi ev. ref. női filléregylet elnöksége.

VASUTI MENETREND.

A vonatok **érkeznek** Miskolcra.

A tiszai pályaudvarra.

Nap szaka	Óra	Percz	A vonat neve	Honnan?
Éjjel	12	34	sz. v.	Ujhelyről
	1	31	sz. v.	Kassáról
	2	06	sz. v.	Budapestről
	2	56	sz. v.	Budapestről
Délelőtt	6	54	T.sz.v.	Forró-Encsről
	6	55	v. v.	Budapestről
	7	09	T.sz.v.	Szerencsről
	9	—	v. v.	Tornáról
	9	14	sz. v.	ánrevéről s Dobsináról
	9	25	gy. v.	Ujhelyről
	9	31	gy. v.	Kassáról
10	45	v. v.	Fülekről	
10	57	gy. v.	Budapestről	
Délután	12	37	sz. v.	Debreczenből
	12	52	sz. v.	Budapestről
	2	—	sz. v.	Budapestről
	2	56	sz. v.	Ujhelyből
	3	16	sz. v.	Kassáról
Este	5	42	gy. v.	Kassáról
	5	52	gy. v.	Ujhelyből
	5	57	sz. v.	Fülekről
Este	6	20	gy. v.	Budapestről
	7	49	v. v.	Tornáról
	11	50	T.sz.v.	Fülekről

A vonatok **indulnak** Miskolcra.

A tiszai pályaudvarról.

Nap szak.	Óra	Percz	A vonat neve	Hová?
Éjjel	12	54	sz. v.	Budapestre
	1	56	sz. v.	Budapestre
	2	50	sz. v.	Kassára
	3	24	sz. v.	Ujhelybe s Debreczenbe
Délután	3	30	sz. v.	Bánrévére és Dobsinára
	5	42	sz. v.	Fülekre
	6	—	v. v.	Tornára
	9	38	gy. v.	Budapestre
	11	07	sz. v.	Fülekre
Este	11	09	gy. v.	Ujhelybe
	11	19	gy. v.	Kassára
	12	45	v. v.	Budapestre
	1	04	sz. v.	Kassára
Délután	2	20	sz. v.	Ujhelybe
	1	25	v. v.	Tornára
	3	11	sz. v.	Budapestre
	3	21	sz. v.	Fülekre
	3	31	sz. v.	Budapestre
	3	36	sz. v.	Debreczenbe
Este	6	02	gy. v.	Budapestre
	6	30	gy. v.	Ujhelybe
	6	37	gy. v.	Kassára
	6	50	sz. v.	Fülekre

— Érvényes 1900. május 1-ig. —

Escher Wyss és Társa gépgyár részv.-társ. Zürich.

Különleges gyártmány

jéggárak és hűtőgépek

szénsavval.

Képviselet:

2-3

Dr. Wágner és társai EGYESÜLT GYÁRAK mint betéti társaság

Budapest, IX., Tinódy-utca 3. sz.

Jéggár- és hűtő-berendezések a legkülönbébb kivitelben és nagyságban jéggárak, vágóhidak, sörgyárak, kórházak, csokoládégyárak, hentesüzletek, tejgazdaságok, sörraktárak, szállodák stb. stb. részére.

Kívánatra költségvetéssel és gyártási számvetéssel szívesen szolgálunk.

Háztulajdonosok és építetők szíves figyelmébe.

Van szerencsém tisztelettel tudatni, hogy a kőműves képesítési vizsgát lettem és mindenféle e szakmába vágó

kőműves-munkákat elvállalok és szakszerűen elvégzem.

Az eddigi bizalmat megköszönve, kérem azt továbbra is részemre fentartani.

Tisztelettel

Papp János,
Vizköz-utca 22. szám.

7-8

Alólírott ügyvédi irodájában, egy a törvénykezési ügyekben jártas, lehetőleg

jogvégezett egyén

alkalmazást nyerhet.

3-3

Miskolcz, 1900. jan. 22.

Bizony Akos.**KÖNYVNYOMDA**

KÖNYVKÖTÉSZET

SZELÉNYI ÉS TÁRSA —
MISKOLCZ

SZÉCHENYI-UTCA 45. SZÁM.

* DOBOZ-GYÁR *

Legmodernebb anyaggal felszerelt
könyvnyomdánkban**nyomtatványok**izléses kivitelben
pontosan és gyorsan készíttetnek.**Hirdetések**a
SZABADSÁGrészére
jutányosan felvétetnek.Új gépekkel és segédeszközökkel
felszerelt**könyvkötészetünkben**e szakba vágó munkák
legpontosabb kivitelben készíttetnek

Nyomatott Szelényi és Társa könyvnyomdájában Miskolcson.